Od pojedinca do društva: Paradigma socijalnog rada u zajednici

Vodič za razumijevanje i primjenu sistemskog pristupa

Nacionalna mreža ZPP-a

Sufinancira Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

SP ZPP

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Možemo li promijeniti život pojedinca ako ne mijenjamo okolnosti u kojima živi?

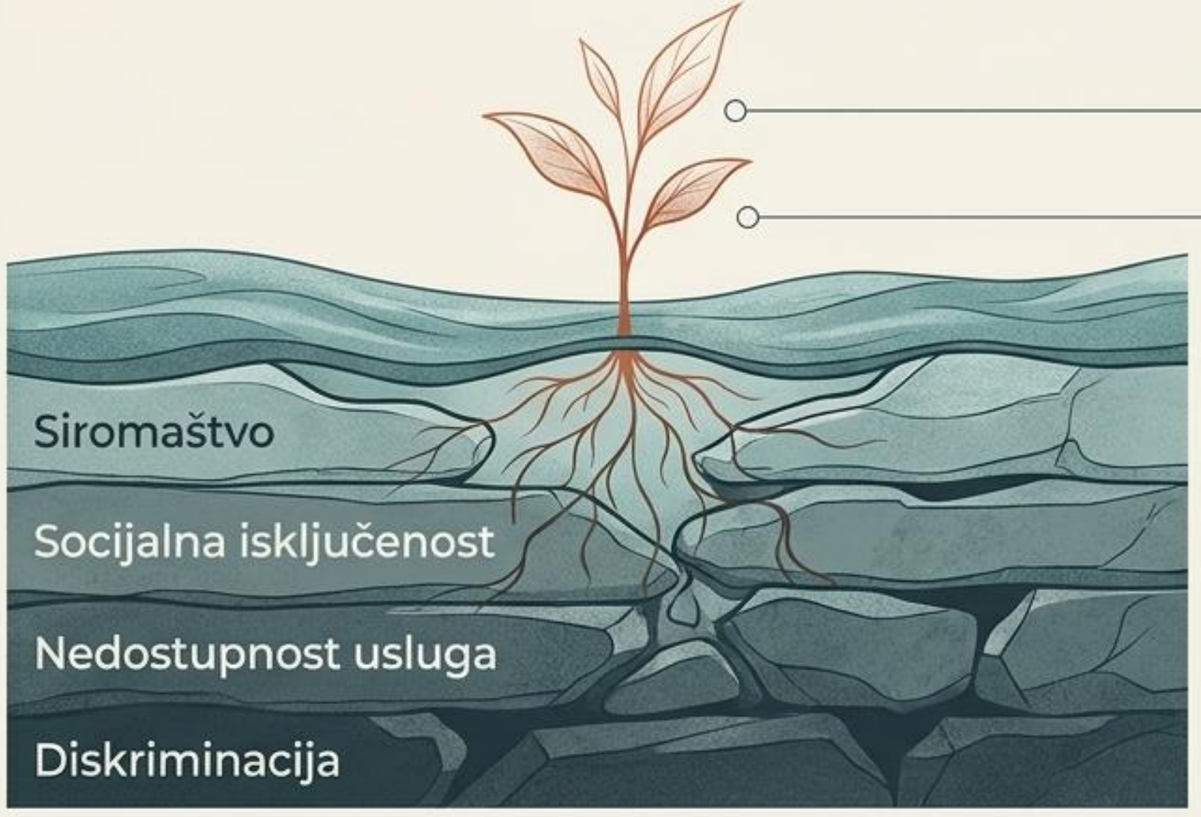

Mnogi problemi pojedinaca nisu isključivo individualni, nego su povezani s društvenim, ekonomskim, institucionalnim i političkim okolnostima.

Individualna pomoć može ublažiti posljedice, ali ne mora ukloniti njihove uzroke.

Ključna poruka: Pomažući pojedincu mijenjamo njegovu neposrednu situaciju. Radeći u zajednici možemo mijenjati uvjete koji oblikuju živote mnogih pojedinaca.

Zajednica je mreža povezanosti, a ne samo geografski prostor

Teritorijalna:
Naselje, selo, grad.

Interesna:
Osobe povezane zajedničkim interesima.

Identitetska: Osobe povezane zajedničkim iskustvom ili identitetom.

Funkcionalna: Ljudi povezani određenom potrebom ili zajedničkim ciljem.

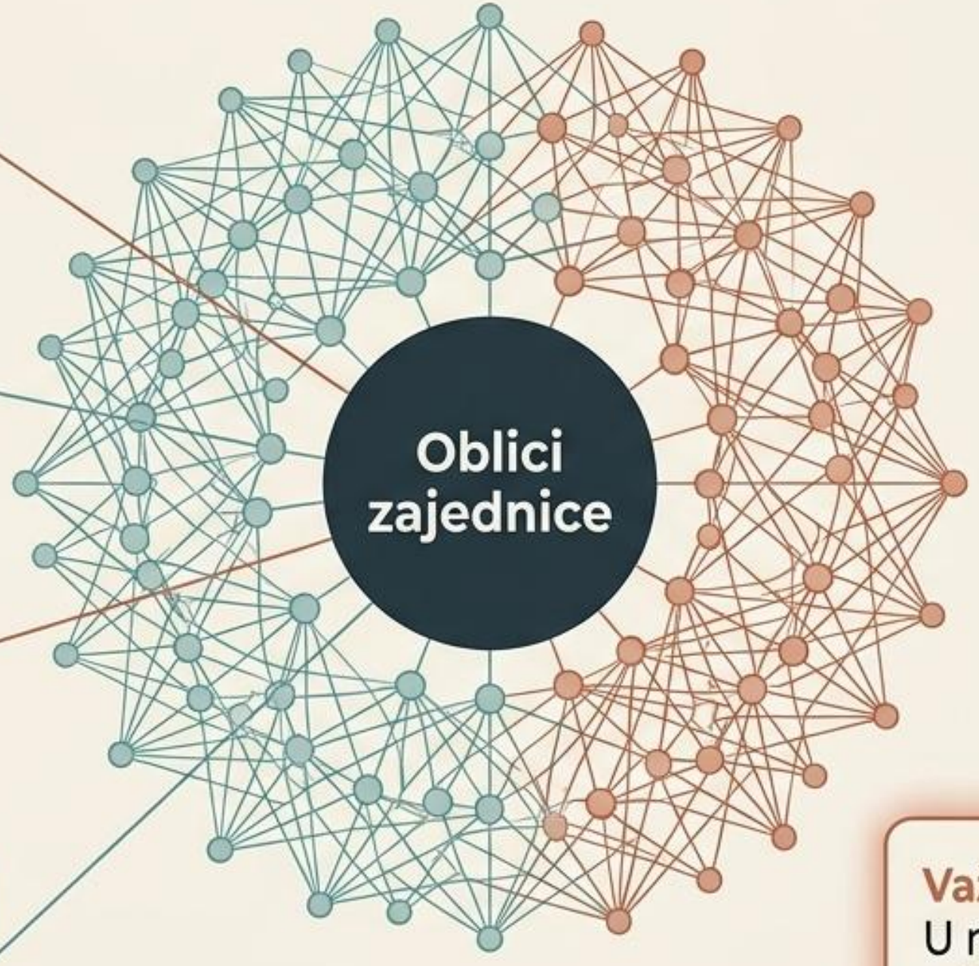

Temeljna obilježja

- Osjećaj pripadnosti i identiteta.
- Interakcija i međusobni odnosi.
- Zajednički interesi i potrebe.
- Resursi za kolektivno djelovanje.

Važno: Zajednica **nije homogena**. U njoj postoje različiti interesi, odnosi moći, nejednakosti i sukobi.

Tri razine djelovanja socijalnog rada

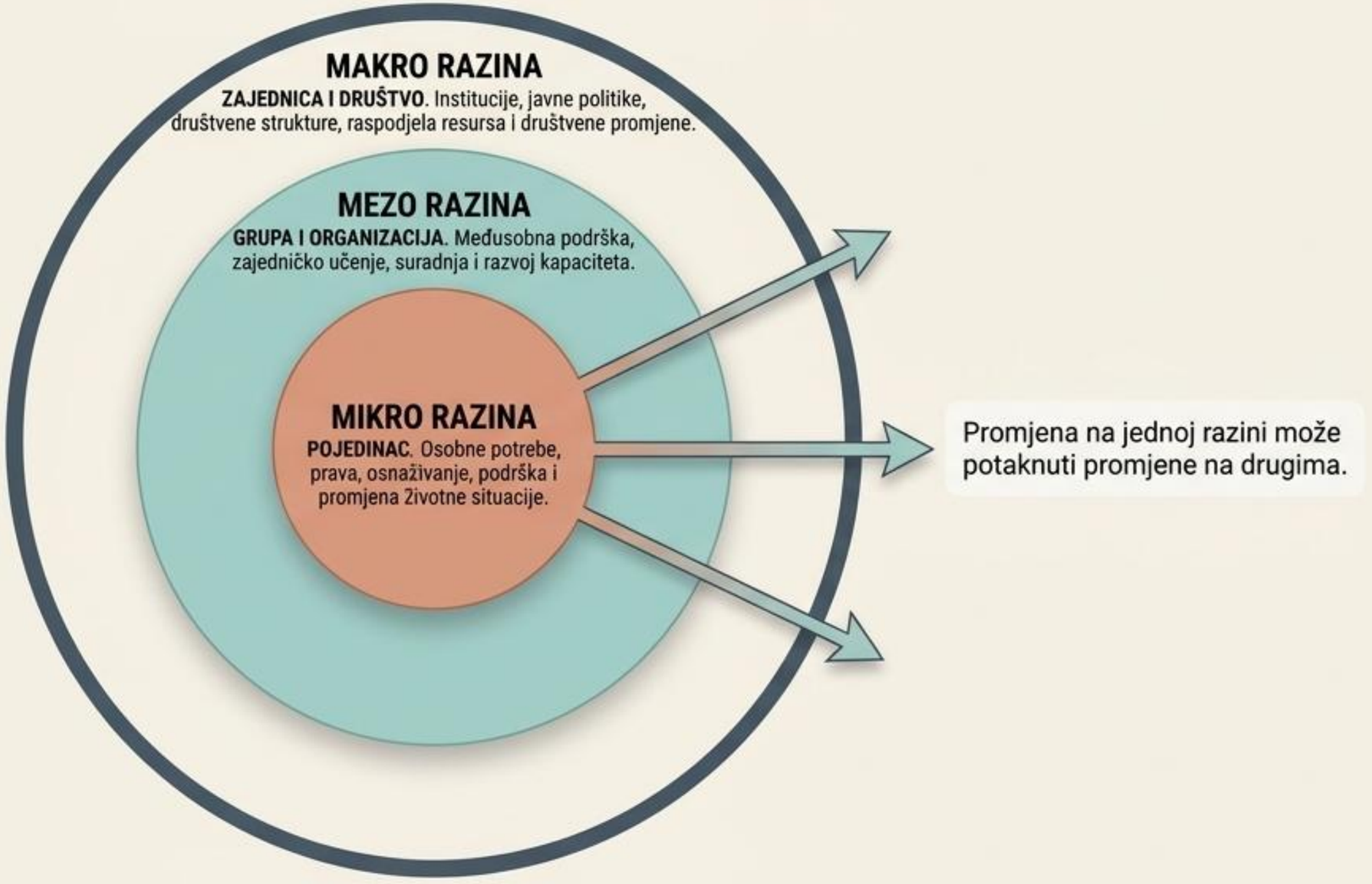

Promjena na jednoj razini može potaknuti promjene na drugima.

Ključna ideja: Socijalni rad u zajednici proširuje prostor djelovanja socijalnog rada s pojedinačnog slučaja na društvene uvjete života.

Dimenzije djelovanja: U čemu je razlika?

	Mikro (Individualno)	Mezo (Grupno)	Makro (U zajednici)
Polazište	Potrebe pojedinca	Zajednička iskustva članova	Zajedničke potrebe i uvjeti života
Glavni akteri	Korisnik i stručnjak	Članovi grupe i voditelj	Građani, organizacije, institucije
Primarni cilj	Promjena osobne situacije	Podrška i osnaživanje	Kolektivna sposobnost djelovanja
Metode	Savjetovanje, zastupanje, planiranje	Grupni rad, uzajamna podrška	Organiziranje, zagovaranje, razvoj zajednice
Učinak	Osobna dobrobit	Individualne i grupne promjene	Šire društvene i institucionalne promjene

U praksi: Nedostupnost usluga za starije osobe

Individualno: Pomoći jednoj osobi ostvariti pravo.

Grupno: Okupiti osobe radi razmjene iskustava.

U zajednici: Organizirati građane i dionike radi razvoja dostupne lokalne usluge za sve.

Od osobnog iskustva do društvenog problema

Ponavljanje istog iskustva kod velikog broja ljudi upućuje na potrebu propitivanja sustava.

Primjer: Roditelji djece s teškoćama u razvoju ne mogu dobiti potrebne usluge u svojoj lokalnoj zajednici.

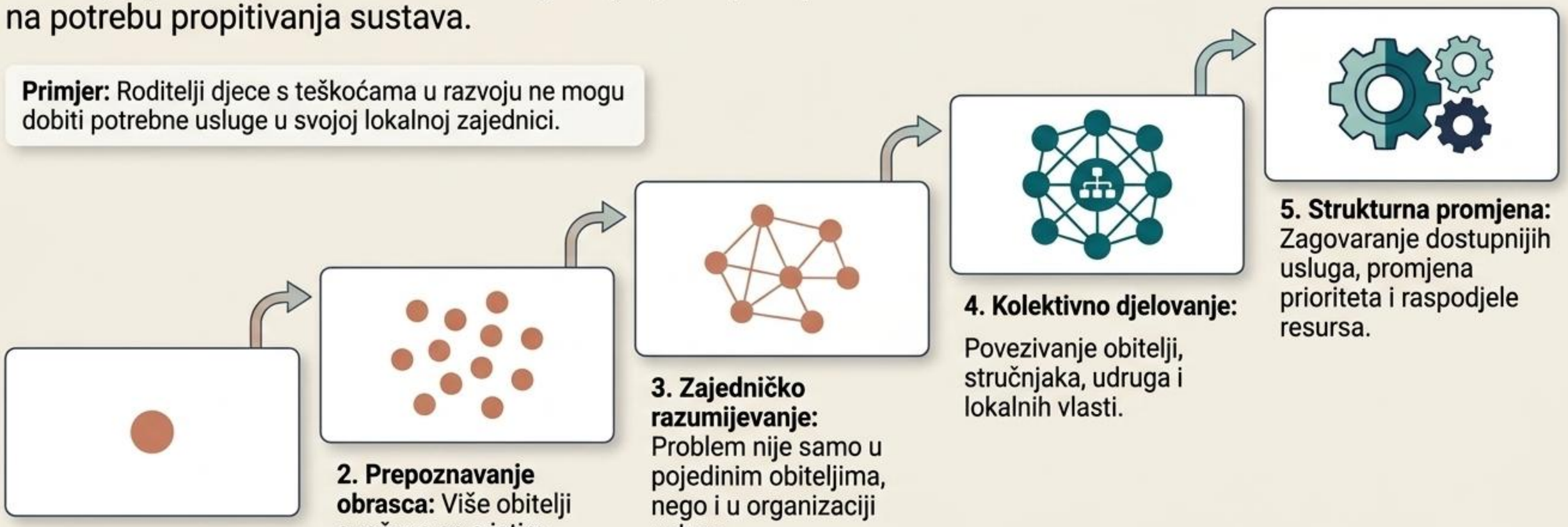

1. Individualna razina: Obitelj doživljava teškoće i traži pomoć.

2. Prepoznavanje obrasca: Više obitelji suočava se s istim preprekama.

3. Zajedničko razumijevanje: Problem nije samo u pojedinim obiteljima, nego i u organizaciji usluga.

4. Kolektivno djelovanje: Povezivanje obitelji, stručnjaka, udruga i lokalnih vlasti.

5. Strukturna promjena: Zagovaranje dostupnijih usluga, promjena prioriteta i raspodjele resursa.

Za socijalni rad to znači: Ne pitati samo „Što nije u redu s ovom osobom?", nego i „Što u njezinu okruženju proizvodi ili održava teškoću?"

Zašto je nužno utjecati na makro razinu?

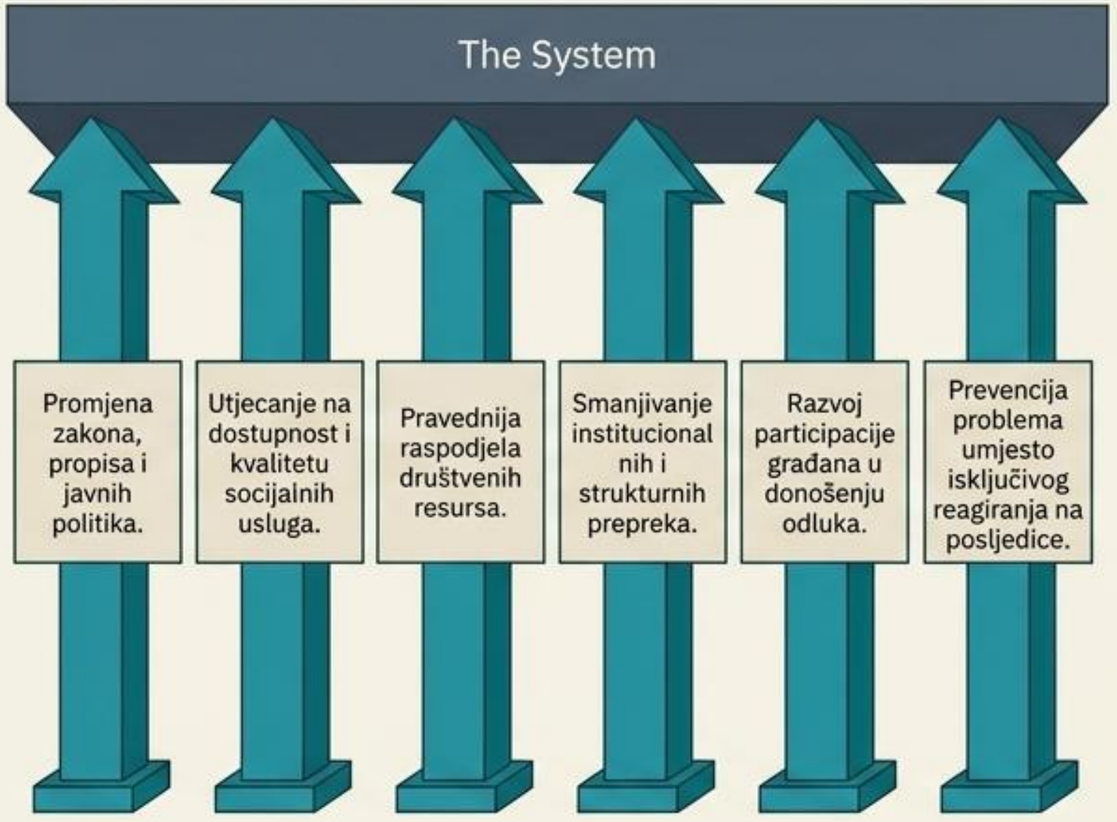

Primjer: Ako socijalni radnik kontinuirano pomaže osobama zbog složenih administrativnih procedura, rad u zajednici otvara mogućnost zagovaranja promjene samih procedura.

„Makro djelovanje nije udaljavanje od pojedinca. To je pokušaj da se promijene uvjeti zbog kojih pojedinac stalno treba pomoć.”

Zajednica kao prostor resursa, a ne samo potreba

Umjesto pitanja:

↓

„Što ovoj zajednici nedostaje?”

Postaviti pitanje:

„Koje kapacitete zajednica ima i kako ih može mobilizirati?”

Važno: Aktiviranje lokalnih resursa ne smije postati opravdanje za povlačenje odgovornosti javnih institucija.

Lančana reakcija: Koje koristi donosi rad u zajednici?

Alatnica socijalnog radnika: Što radimo u praksi?

Socijalni radnik u zajednici nije samo pružatelj usluge, nego pokretač participativnih procesa.

Zašto raditi u zajednici? Jer promjena ne počinje i ne završava u pojedincu.

Povezuje iskustva s uzrocima • Pretvara izolirane potrebe u interese • Razvija kolektivnu moć • Utječe na javne politike • Stvara pravednije uvjete

„Socijalni rad u zajednici ne pita samo kako pomoći ljudima da žive u postojećem društvu,

nego i kako zajedno s njima mijenjati društvo u kojem žive

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Nacionalna mreža ZPP-a

Sufinancira Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

SP ZPP